

Arbets- och miljömedicinska perspektiv på förorenade områden

Skyddande av människors hälsa är ett av motiven för sanering av förorenade områden. Vid Naturvårdsverkets värdering av lämpliga riktvärden har många föroreningars hälsorisker (inte miljörisker) varit avgörande för riktvärden och ambitionsnivåer. För åtgärder som är avsedda att skydda hälsa finns möjlighet att göra samhällsekonomiska beräkningar av hur kostnadseffektiva saneringsåtgärder är. Det gäller t.ex. sparade liv genom att minska exponering för cancerframkallande ämnen.

Ett exempel med analys av ett antal arsenikförorenade områden i Sverige kommer att diskuteras. En jämförelse kommer att göras mellan olika miljöhälsorisker när det gäller effekter på hälsan och i vissa fall, kostnaden för att undanröja dessa.

Vid provtagning eller sanering av förorenade områden kan exponeringsnivåer för kringboende vara högre än vad som är fallet när områdena lämnas orörda, men exponeringen sker under en begränsad tid. Högst exponering för miljögifter drabbar de som arbetar med provtagning eller sanering.

Riskerna vid grävning i, eller schaktning eller siktning av förorenade jordmassor kan vara inandning av flyktiga ämnen eller damm och ibland även hudkontakt. Under extrema förhållanden kan övergående akuteffekter uppträda. Vid hantering av cancerframkallande ämnen är det i stället den kumulativa exponeringen som innebär en låg teoretisk framtida cancerrisk, vilken kan beräknas. Tänkbara hälsorisker vid några olika scenarier kommer att redovisas.